



Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 291. Vtrùm homo per virtutem animæ possit mutare materiam, & anima separata possit corpora mouere saltem localiter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

ergo docendo, non causat in discipulo lumen intellectuale, nec directè causat species intelligibiles, sed loquendo, proponit illi res novas in vniuersali, & sub quadam confusione, ex quibus manuducitur ad easdem cognoscendas distinctè, & in particulari. Vide dicta quæst. 66. logicæ in resp. ad 6.

14. Articulo secundo quærit, vtrum homines possint docere Angelos.

Respondet, quod de rebus diuinis ab hominibus Angeli nunquam illuminantur, cogitationes tamen, & secreta suorum cordium homines Angelis per modum locutionis manifestare possunt, quæ secreta cordium scire Dei solius est, vt cum eodem S. Thoma q. 55. art. 4. diximus quæst. 155.

15. Probat: nam ex dictis quæst. 194. cum Sancto Thoma quæst. 107. art. 2. inferiores Angeli loqui quidem possunt superioribus Angelis, manifestando eis suas cogitationes, ac sua secreta, sed de rebus diuinis superiores ab inferioribus nunquam illuminantur, aut docentur: sed supremi homines in natura sunt inferiores etiam infimis Angelis, iuxta illud Christi Matth. 11. *Inter natos mulierum non surrexit maior Ioanne Baptista: sed qui minor est in regno celorum, maior est illo: ergo.* Ideo Dionysius cap. 4. de diuinis nominibus dicit, quod omnes diuina illuminationes deferuntur ad homines, mediantibus Angelis, ex quo sequitur, quod non deferuntur ad Angelos, mediantibus hominibus.

16. Opponitur illud Apostoli ad Eph. 3. *Vt innotescat principibus, & potestatibus in celestibus per Ecclesiam multiformis sapientia Dei: ergo per prædicationem Pauli innotuit Ecclesiæ coelesti, hoc est Angelis, multiformis sapientia Dei.* Hic locus Apostoli examinatus est à nobis ex professo quæst. 157. num. 19. & sequentibus, ideoque nihil hic est addendum.

17. Addit Sanctus Thomas, quod dum aliqui homines, puta Apostoli, dicuntur instrui immediatè à Verbo Dei, iuxta illud Pauli ad Hebr. 1. *nouissime diebus istis locutus est nobis in filio, non intelligitur, quod sint instructi à Verbo Dei immediatè secundum diuinitatem, sed secundum humanitatem.*

QVÆSTIO CCXCI.

Virum homo per virtutem anime possit mutare materiam, & anima humana separata possit corpora mouere saltem localiter?

S. Thom. quæst. 117. art. 3. & 4.

1. **A**rticulo tertio quærit, vtrum homo per virtutem animæ possit corporalem materiam immutare?

2. Respondet, quod anima sua virtute na-

turali non potest immutare materiam corporalem, nisi mediantibus aliquibus corporibus, puta non potest corpora calefacere, nisi mediante igne, vel alio corpore formaliter, aut virtualiter calido.

3. Probat: nam vt cum Sancto Thoma quæst. 110. art. 2. diximus quæst. 203. materia corporalis non immutatur immediatè ad formam, nisi vel ab agente composito ex materia, & forma, vel à Deo, qui continet eminentèr materiam, & formam, vt causa primordialis vtriusque: ideoque Angeli non possunt materiam corporalem immutare ad formam, nisi applicando corporalia agentia ad effectus aliquos producendos, puta non possunt corpora calefacere, nisi applicando ignem, vel aliud corpus calefactiuum: ergo multo minus anima rationalis, quæ est inferior Angelis, potest naturaliter immutare materiam corporalem ad formam, nisi mediantibus aliquibus corporibus. Ideo Augustinus lib. 3. de Trinit. cap. 8. dicit, quod materia corporalis soli Deo obedit ad nutum, siquidem solus Deus per suam voluntatem potest materiam corporalem immutare ad quamlibet formam. Dum ergo Gregorius lib. 2. dialog. cap. 30. dicit, quod sancti miracula aliquando ex prece faciunt, aliquando ex potestate, sicut Petrus, qui Tabitam mortuam prece suscitauit, Ananiam, & Saphiram mentientes morti increpando tradidit, significat sanctos miracula materiæ immutauit facere, non potestate, ac virtute naturali, sed potestate, ac virtute supernaturali gratiæ, ideoque ibidem dicit: *Qui Filij Dei ex potestate sunt, quid mirum si signa facere ex potestate valeant?* sed potestas, qua sancti possunt fieri filij Dei, est supernaturalis: ergo etiam potestas, qua sancti possunt facere miracula, & immutare materiam corporalem, est supernaturalis.

4. Quæres primo, si anima non potest immediatè immutare corpora, quænam est causa fascinationis, qua aliqui solo aspectu fascinant alios, ac præsertim pueros, de qua fascinatione loquitur Glossa super illud ad Galat. 3. *Quis vos fascinauit?* dicens, quod quidam habent oculos videntes, qui solo aspectu inficiunt alios, & maxime pueros.

Respondet Sanctus Thomas in resp. ad 2. Auicennam docuisse, quod materia corporalis nata est obedire spirituali substantiæ magis, quam contrarijs agentibus in natura; & ideo quando anima fuerit fortis in sua imaginatione, corporalis materia immutatur secundum eam, & hanc dicit esse causam oculi fascinantis. Sed quia hæc opinio repugnat doctrinæ traditæ, quod nimirum materia corporalis soli Deo obedit ad nutum, dicendum cum Sancto Thoma, quod ex forti, & vehemēti imaginatione animæ mutantur spiritus corporis animæ vñiti, ac præsertim hæc immutatio fit in oculis, ad quos subtiliores spiritus perueniunt. Oculi per spiritus infectos inficiunt aerem continuum vsque ad spatium determinatum, ideoque specula valde pura

pura contrahunt quamdam impuritatem ex aspectu mulieris menstruatae, ut notat Aristoteles lib. de somno, & vigilia, cap. 2. Cum igitur aliqua anima fuerit vehementer commota ad malitiam, sicut maxime in vetulabus contingit, efficitur secundum modum prædictum aspectus eius venenosus, & noxius, & maxime pueris, qui habent corpus tenerum, & de facili receptivum impressionis. Possibile est etiam, quod ex Dei permissione, vel etiam ex aliquo fato occulto, cooperetur ad hoc malignitas demonum, cum quibus vetula sortilege commercium habent.

5 Quætes secundo: nonne anima rationalis potest per apprehensionem immutare, & alterare proprium corpus, cui vnitur ut forma?

Respondet affirmatiue, ut patet ex eo, quod irascentes calefiunt, & rubescunt, timentes frigesunt, & pallescunt, & aliquando ita alterantur, ut agrotent, & moriantur. Ratio est, quia ut cum Sancto Thoma qu. 81. art. 2. diximus quæst. 236. appetitus sensitivus est actus organi corporis: ergo cum appetitus sensitivus immutatur ex apprehensione rationis, fit aliqua immutatio etiam in organo corporali, ideoque cum quis irascitur, calefit, cum timet, frigesit. At ad muranda corpora non vnita animæ, non sufficit apprehensio animæ, nisi mediante mutatione proprii corporis.

6. Articulo quarto quærit, vtrum anima rationalis separata possit corpora saltem localiter movere?

Respondet negatiue, ac docet, quod nullum corpus obedit anima separate ad motum localem, quantum est ex virtute sue nature, supra quam potest aliquid ei conferri virtute diuina. Probatur: nam cum anima rationalis est vnita corpori, non mouet immediatè, & ad nutum aliud corpus, quam quod ab ipsa est animatum, & viuificatum, ideoque manum, aut pedem, aut aliud membrum, abscissum non potest mouere immediatè, sed solum medio corpore sibi vnito: sed anima separata nullum corpus animat, ac viuificat: ergo anima separata nullum corpus potest naturaliter mouere. Ideo Aristoteles 2. de anima tex. 26. dicit, quod anima non potest mouere quodecunque corpus, sed solummodo proprium.

7 Quæres, quare Angeli possunt, cum voluerint localiter mouere corpora, ideoque materia corporalis dicitur ad nutum obedire Angelis, anima autem separata, licet sit substantia spiritualis, sicut Angeli, non possit cum voluerit, mouere corpora,

Respondet Sanctus Thomas in resp. ad 1. rationem esse, quia Angeli non sunt forma vilius corporis, ideoque habent virtutem motiuam non determinatam, ac restrictam ad hoc potius corpus, quam illud, ac proinde possunt mouere omnia corpora. At anima rationalis est forma corporis, ac proinde habet virtutem motiuam determinatam ad mouendum corpus, cui vnitur, ac mouere nequit

vllum corpus separatim.

8 Quia verò in itinerario Clementis Nicetas narrat Petro, quod Simon magus anima cuiusdam pueri à se interfecti vicebatur ad magicas operationes, quæ fiebant cum motu aliquorum corporum; Sanctus Thomas ad 2. respondet ex Augustino lib. 10. de Ciuitate cap. 11. & ex Chrysostomo hom. 29. in Matth. quod frequenter demones simulant se esse animas mortuorum ad conseruandum gentiliū errorem, qui hoc credebant, & ideo credibile est, quod Simon magus illudebatur ab aliquo demone, qui simulabat se esse animam pueri, quem ipse occiderat.

QVÆSTIO CCLXXXII.

Vtrum anima sensitiva, & etiam intellectiua traducatur cum semine, & omnes anime intellectiue fuerint simul create?

S. Tho. quæst. 118. art. 1. 2. 3.

1. **A**git demum S. Thomas de actione, qua vnus homo cum semine traducitur ex alio quoad animam, vel quoad corpus. Articulo igitur primo quærit, vtrum anima sensitiva in generatione traducatur, cum semine, vel potius à Deo fiat per creationem. Respondet quidam existimare animas sensitivas brutorum animalium à Deo creari. Hæc opinio posset admitti, si animæ sensitivæ brutorum animalium per se subsisterent, & haberent per se esse, & operationem. Nam quod per se est, & operatur, per se fit; sed res subsistens, & simplex non potest fieri, nisi à Deo per creationem ex nihilo: ergo. Sed quia ut ex Sancto Thoma quæst. 75. art. 3. diximus quæst. 223. animæ sensitivæ brutorum animalium non per se subsistunt, nec per se operantur, sed dicuntur esse, in quantum composita subsistentia per eas sunt, proportionatim non per se sunt, sed composita subsistentia per eas sunt, ut magis explicam quæst. 10. physicæ: sed generans debet esse simile genitori: ergo naturaliter animæ sensitivæ, ac omnes formæ non subsistentes producantur ab aliquibus agentibus corporeis transmutantibus materiā de potentia in actum, & educantibus formas ex potentia materie per aliquam virtutem corpoream, quæ in eis est. Animæ porro viuentium produci solent per semen. Ratio est, quia agens quo est potentius, eo potest diffundere suam actionem in magis distans, ideoque corpus quo est calidius, eo re-motius diffundit suam calorem: sed corpora viuentia vtpotè perfectiora sunt potentiora corporibus non viuentibus: ergo corpora viuentia diffundunt suam actionem in magis distans, quam corpora non viuentia: sed quæ producant sibi simile non solum per se ipsa, sed etiam per aliquod medium, cui communicatur virtus agentis principalis, diffundunt suam

Kkkkk 3